

Ellenség vagy!

Lekció: Kolossé 1,12-23/Textus: János: 8,48-59

2015. március 22.

Jézusnak az „Én vagyok...” mondásairól hallunk egy pár vasárnapja. Nagyon fontos, hogy lássuk, ezek a mondások egy sorozattá, folyamattá állnak össze, amiben Jézus saját magáról és rólunk olyan dolgokat jelent ki, amit sehonnan máshonnan nem lennénk képesek megtudni, csak és kizárólag magától Istentől. Egy sorozatról van szó, amiben minden kijelentés az előtte levő tudására, indulatára, érzelmi állapotára épül.

Ha csak úgy bekapcsolódunk, nem vagyunk képesek megérteni a történeteket, mert a szereplőket, a beszélgetést meghatározza és befolyásolja, hogy mi történt korábban. A filmes világban ezt úgy oldanák meg, hogy összeszednék a legfontosabb kijelentéseket, történeteket, indulatokat, amik eddig elhangzottak és egy perces sűrített felzárkóztatással máris képben lenne mindenki. Mi is ezt tesszük most.

Az, amit felolvastam ott kezdődik, hogy Jézus beteget gyógyít meg egy Betesda nevű tónál (Jn. 5:1köv. vö. 7:21-24). Ezzel még így önmagában nem is lenne probléma, csak hogy a történet szombat napon, a nyugalom napján zajlott, ami felkorbácsolta a vallásos vezetők indulatait. Ettől kezdve egy fokozódó indulat veszi körbe Jézust, amiben Ő egyre világosabban, egy direkter, egyre inkább mindent lehántva magáról beszél Istenségéről, míg végül a mai részhez érve teljes Istenségében pompázik a zsidók előtt. Ez az állapot pedig minden eddiginél direkter, megbotránkoztatóbb, indulatokat kiváltóbb, amit már csak egyetlen választ képesek adni a zsidók: kövezzük meg, öljük meg, pusztítsuk el, semmisítsük meg, töröljük el a föld színéről.

A mai történet egy nagyon kemény témáról szól. Az egész folyamat csúcán, amikor Jézus legdirekter kijelentése nyomán az Isten és az ember áll egymással szemben, akkor világossá válik, hogy Isten és ember egymás ellenségei. Nagyon fontos, hogy gyertek velem és nézzük meg ezt együtt, mert e nélkül az Istenismeret és az önismeret kapcsolatában lemaradunk. A mai történet alapján arról lesz szó, hogy **Jézus nélkül Isten ellensége vagy!** Ennek három aspektusát nézzük meg: **1. Mit jelent Isten ellenségének lenni? 2. Jézus milyen kapcsolatban van Istennel? 3. Hogyan segít az én helyzetemen Jézusnak az Istennel való kapcsolata?**

1. Mit jelent Isten ellenségének lenni?

Valakivel ellenséges viszonyba lenni, azt jelenti, hogy a lehető legellentétesebb a kapcsolat a két fél között. Totálisan különböznek, összeegyeztethetetlennek tartják magukat. Amikor pedig ez a két fél szemtől szembe találja magát, akkor automatikusan jön az összecsapás, a harc, amiben az egyiknek el kell pusztulnia, meg kell semmisülnie. Az ellenséges viszony az, amikor a másinak a pusztta jelenléte olyan elképesztő indulatot vált ki, ami elpusztítására ösztönöz.

A Jézus és a zsidók közti kapcsolat azonnal ellenséges viszonyra vált át, amikor Jézus önkijelentése, „én vagyok” mondása arról beszél, hogy Isten van itt. Amikor minden lepel lehull, és a zsidók felfogják, hogy Jézus Isten, hogy az Isten és ember áll egymással szemben, akkor gondolkodás nélkül ki akarják végezni.

„Bizony, bizony, mondom nektek, ha valaki megtartja az én ígémet, nem lát halált soha.” (Jn 8:51). Jézus először arról beszél, hogy aki engedelmes neki, aki hisz benne, aki megtartja az ő szavát, az részese az örök életnek. Ez pedig csak egyetlen módon lehetséges:

„Bizony, bizony mondom nektek, mielőtt Ábrahám lett volna, én vagyok” (Jn 8:58). Ugyan ez a kifejezés van héberül az Ószövetségben, amikor Isten Mózesnek kijelenti magát az égő csipkebokor fában (2Móz 3:14). Jézus ezzel azt állítja, hogy az, aki a zsidók előtt áll, és aki velük beszél Isten. Ugyan az az Isten, aki létezett a teremtés előtt, aki elhívta Ábrahámot, és aki Mózesnek is megjelent a csipkebokorban. A zsidók azonnal megértették Jézus szavának jelentését, ezért köveket ragadtak, hogy kivégezzék.

Meg kell értenünk, hogy ez a rész konkrétan beszél egy helyzetről, de általánosságban is szemlélteti az Isten és az ember kapcsolatát. A kapcsolat pedig az ellenségesség. Az ember Isten ellensége. Nagyon fontos, hogy eljussunk erre a pontra. A zsidók viselkedése nem csak akkor és ott annak a néhány embernek a viszonyulását mutatja meg, hanem általánosan az ember és az Isten kapcsolatát is. Nézzük meg, hogy ennek az ellenségességnek mi a mélyebb oka.

Közvetlenül az ez előtti szakaszban Jézus és a zsidók a származás kérdéséről beszélgetnek. Ki kinek a gyermeke. Jézus megállapítja, hogy a gyermek az ő apjának a tetteit figyeli, és azt próbálja utánozni: „Én azt mondom, amit az én Atyámnál láttam, és ti is azt teszitek, amit a ti atyátoktól hallottatok” (Jn 8:38). Ez igaz biológiai szinten is, de itt mélyebb értelemben, szellemi uralom esetéről van szó. Annak a szellemi hatalomnak, akinek a gyermeke vagy, aki az atyád, annak a tettet követed. Az egész gondolkodásod, értékrended, a világhoz, az emberekhez való hozzáállásod mögött az van, amit a benned lévő szellemi valóság, a te szellemi atyád, képvisel.

Éppen ezért lehet, hogy a zsidók biológiai származás alapján Ábrahám gyermekeinek vallják magukat, viszont a tetteik, a gondolkodásuk egy merőben eltérő atyát tükröz. De ki is ez a szellemi atya?

„Ti atyátoktól az ördögtől valók vagytok, és atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Embergylkos volt kezdettől fogva, és nem állt meg az igazságban, mert nincs benne igazság. Amikor a hazugságot szólja, a magáéból szól, mert hazug, és a hazugság atyja” (Jn 8:44). Lehull a lepel. Az ördög teljesen ellentétes és ellenséges Istennel. Az igazságtól el van szakítva, ezért semmi köze ahhoz, csak hazugság van a birtokában. Lénye éles ellentét Istennével.

Ezért amikor Jézus Istennek vallja magát, és erre kiütközik az ellenségeskedés, ami már nyúl a kövekért, akkor világossá válik, hogy az ember szellemi atyja az ördög, akinek tökéletesen a birtokában van. Jézus kijelentése leleplezi és megmutatja nekünk, hogy kik is vagyunk valójában. Jézus maga Isten, mi emberek pedig Isten ellenségei. Ez azt jelenti, hogy az alapállapotunk, hogy nincs kapcsolatunk Istennel, hanem ellenségei vagyunk.

Az Istenismeret és az önismeret ilyen mélységével való találkozás teljesen felforgat mindent. Amikor Istenről kiderül, hogy abszolút más, mint aminek hittük, eddig azt gondoltuk, hogy ismerjük, mindent tudunk róla, hogy birtokoljuk. Ezzel együtt magunkról is bebizonyosodik, hogy mi is teljesen mások vagyunk, éppen az ellenkezője annak, amit eddig gondoltunk, sőt akinek most látjuk magunkat azt legmerészebb álmunkban sem gondoltuk volna, akkor a helyzetet az ember egyedül úgy képes kezelni, hogy minden erővel azon van, hogy kilépjen belőle, elpusztítsa, megsemmisítse. Nem akarunk erről többet hallani, sőt aki

ilyet mond, az inkább pusztuljon el. Nincs rá szükség. Ez már sokkal több, mint az önérzet sértése. Ez szenvedés és fájdalom. Az Istenismeretnek és az önismeretnek ez a pontja már fáj. Már nem csak zavart vagyok, nem csak bizonytalan vagyok, hanem egy olyan valóság derül ki rólam, ami minden korábbi képzetemmel összeegyeztethetetlen, önmagában elhordozhatatlan.

Tudom, hogy ezzel a megállapítással nagyon nehéz azonosulni. Hiszen a mai korszellem hisz abban, hogy az ember alapvetően jó, képes a fejlődésre, a javulásra. Benne van annak a potenciálja, hogy egyre jobb legyen. Segíteni kell neki, hogy ezt a benne rejlő jót a felszínre tudja hozni. Az értékrelativizmus szerint pedig minden emberben egy legitim igazság él egymás mellett.

Az egyházi környezetben való felnövekedéssel szintén nehéz összeegyeztetni ezt. Miért is lennének ellenség? Az Isten igazságai mindig egyértelműek voltak a számomra. Soha nem kérdőjeleztem meg semmi. Isten közelségében éltem az életemet, amióta az eszemet tudom. És különben sem tettem soha semmi kirívó rosszat, amivel ellenség lehetnék.

Miért fontos ez a tudás? Miért van rá szükség? Mert alapvetően kimozdít abból a rendszerből, amiben élsz. Az ember magától soha nem jutna el erre az álláspontja. Jézus egyik fontos küldetése, az én vagyok mondások egy hangsúlyos állítása, az önismeret egy igen mély igazsága: ellenség vagyok! De nem is akárkivel! Azzal, aki megteremtett engem! A teremtő Isten az ellenségem!

Gondolatok bele: e nélkül Jézus az életem rutinjához tartozó rész, vagy pedig egy olyan személy, akit nélkülözni lehet. Egyedül az ellenséges létnek van rá feltétlenül szüksége. És csak akkor fog érdekelni, hogy ki is valójában Jézus, csak akkor tudok mit kezdeni az Ő jelenlétével, ha belátom: ellenség vagyok.

2. Jézus milyen kapcsolatban van Istennel?

„Bennem nincs ördög, ellenben én tisztetem az én Atyámat... Az én Atyám az, aki megdicsőít engem, akiről ti azt mondjátok, hogy a ti Istenetek, pedig nem ismeritek őt, én azonban ismerem... Én ismerem őt, és megtartom az ő igéjét” (Jn 8:49.54-55).

Három nagyon fontos dolog derül ki Jézusnak az Istennel való kapcsolatáról a szakaszban: Jézus tiszteli az Atyát, valóságosan ismeri és megtartja az ő igéjét.

János evangéliuma folyamatosan hangsúlyozza Jézusnak és az Atyának az egységét. Jézus tisztelete az Atya iránt azt jelenti, hogy nem tér el attól a megbízástól, amit tőle kapott. Azt mondja, amit az Atya mondani akar, és azt teszi, amit ő tenni akar. Nem is akarja senkinek a jóindulatát megnyerni, nem akar senki másnak tetszeni, hanem egyedül Istennek. Jézus egész élete Isten tisztelete, istentisztelet.

Tökéletesen úgy viselkedik, ahogyan azt Atyja, mert ismeri. Tudja, hogy Ő kezdetben volt. Tudja, hogy minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. Tudja, hogy benne élet van. Amikor az Atyáról beszél, akkor nem mások által hallott, valahol látott ismereteket közöl, hanem személyes kapcsolatban megtapasztaltat jelent ki. Látja őt, hallja őt, ismeri őt.

Mivel pedig valóságosan ismeri Istent, így megtartja azt, amit mond. Tudja, hogy igaz és nincs benne hamisság, és amikor a magából szól, az igazat szólja. Nem azzal akar dicsekedni Jézus, hogy ő kicsoda. Nem azzal foglalkozik, hogy őt ismerjék el, értékeljék. Nem a saját dicsőségének felépítésén dolgozik.

Tiszteli az Atyát, mivel tökéletesen azt teszi, amit Ő mond. Azért tiszteli, mert valóságosan ismeri. Mivel pedig ismeri, ezért megtartja az Ő igéjét. Ezzel pedig valóságosan tiszteli az Atyát. A folyamat pedig a végtelenségig folytatható. Az Atyával való kapcsolata minden oldalról tökéletes, kikezdhetetlen, megbonthatatlan. Annyira szoros, hogy Jézus maga így jellemzi ezt a kapcsolatot:

„Aki engem lát, látja az Atyát” (Jn 14:9).

Jézus kapcsolata az Atyával tökéletes. Ő Isten Fia, a Szentháromság tagja, egylényegű az Atyával. Az ember názáreti Jézusnak olyan kapcsolata van Istennel, amiről az ember csak álmodhat. Olyan szoros kapcsolat van Jézus és az Atya között, amilyen szoros kapcsolatunk egy emberrel sem lehet. Jézus viszonya az Atyával egy soha nem látott egységet mutat az embernek.

Így forgatja fel Jézus kapcsolata az Istenről alkotott képünket is. Egy emberben, aki valóságosan is a történelem része volt, aki jött, ment, elfáradt, evett, nevetett, vitázott, jelen van az az Isten, aki akkor is létezett, amikor rajta kívül semmi nem volt.

Jézus az a Messiás, aki túllépi a hagyományos messiási váradalmakat. Ezzel pedig elfogadhatatlan a zsidóknak, akik azt hiszik, hogy mindent tudnak az eljövendő Messiásról. Ugyanakkor elképzelhetetlen nekünk is egy olyan Isten, aki pontosan tudja milyen nehéz a munkahelyen teljesíteni, aki belelát a gyereknevelés nehézségeiben, az identitáskeresés rögzös útjába, aki tudja, milyen a kilátástalan jövő, milyen, amikor leszúr a főnököd, amikor valami nem sikerül, nem jön össze, tönkremegy. Ilyen Isten nincs, mivel Isten mindenható, ezért Ő nem tudja és nem is tudhatja milyen nehéz a földi keretek között boldogulni, milyen sok szenvedés és nehézség van az ember életében.

Az az igazság, hogy Jézus kapcsolata az Atyával, úgy ahogy van, az ember Isten ismeretét feszíti szét. A miénket is kétezer évvel később. Akár tudatosan, akár pedig nem is rendszerbe foglalva, de mindnyájunknak vannak elképzelései Istentről. Milyen is Ő?! Jézus élete és kapcsolata az Atyával pedig valami olyat mutat meg, amit soha senki nem gondolt volna. Egyetlen filozófus, egyetlen teológus, egyetlen ember sem. Míg mi Isten ellenségei vagyunk, addig a názáreti Jézusban megismerhető, meglátható a mindenség Istene.

3. Hogyan segít az én helyzetemen Jézusnak az Istennel való kapcsolata?

Jézus kapcsolata egyedül annak tud segíteni, aki tudja, hogy ellenséges viszonyban van Istennel. Ebben a helyzetben pedig valaki olyan segíthet csak, akinek a kapcsolata jobb Istennel. Láttuk, hogy az ember ellenséges viszonyával szemben Jézus tökéletes egységben van az Atyával. Hogyan tud segíteni az ellenség Fiának kapcsolata rajtam?

Azt mondja Jézus a zsidóknak: *„Én nem keresem a magam dicsőségét” (Jn 8:50a).*

Jézus az Istennel való kapcsolatával nem kérkedni, nem dicsekedni, nem menőzni jött. Ugyanakkor annak, hogy emberré lett, nem is az a végső célja, hogy megmutassa, hogy az ember Isten ellensége. Nagyon jól tudja, hogy milyen nyomorúságos helyzet ez, és ha ezen nem történik változás, akkor az ember végleg elveszett. Amíg az ellenséges viszony fennáll, addig nincs változás. Jézus pedig az Atyával való kapcsolatát pontosan erre használja fel, hogy az ember helyzetén segítsen.

Azt mondja a zsidóknak: *„Ábrahám, a ti atyátok ujjongott, hogy megláthatja az én napomat: meg is látta és örült is” (Jn 8: 56)*

Isten Ábrahámnak megmutatta azt, hogy az ő leszármazottai között lesz valaki, aki nem csak a zsidók, hanem minden nép, az ember kapcsolatát fogja megváltoztatni Istennel. Engedte, hogy ebbe a tervbe belelásson, ami ujjongást, örömet, gyönyörűséget váltott ki belőle. Megengedte, hogy megtekintse azt, amikor az embernek ez az ellenséges kapcsolata Istennel megváltozik. Amit viszont Ábrahám akkor még csak jövőként láthatott, az már a mi számunkra valóság.

Ahogy kihívás és bevehetetlen, hogy Isten ellensége vagyok, hogy az ember Jézusban jelen van Isten, úgy az is, hogy az én helyzetemen Jézus Isten kapcsolata segíthet. Amikor pedig ez a súly teljesen rám roskad, és már majdnem összenyom, amikor azt megérezem, megtapasztalom, hogy milyen távol is vagyok Istentől, amikor realizálódik a békétlenség köztem és Isten között, akkor Isten örömhíre átragyog az ellenségességen:

„Mert tetszett az egész Teljességnek, hogy benne lakjék, és hogy általa békéltessen meg önmagával mindent a földön és a mennyben úgy, hogy békességet szerzett a keresztfán kiontott vére által... Most megbékéltetett emberi testében halála által, hogy mint szenteket, hibátlanokat és feddhetetleneket állítson majd színe elé” (Kol 1:19-20.22).

Jézus itt járt közöttünk, emberré lett és arra használta fel az Atyával való kapcsolatát, hogy kimozdítson bennünket az ellenséges létből. Isten, amikor a vele való ellenséges viszonynak megfelelően megfizetne nekem és halálra ítélné, akkor Jézus elem áll és átveszi ezt az ellenséges viszonyt. Elhordozza azt a szenvedést, azt a büntetést, azt a halált a gólgotai keresztfáján, ami Isten ellenségének jár. Ha elhiszem, hogy Ő tényleg az, akinek mondja magát, és én is az vagyok, akinek ő mond, akkor minden erőmmel megragadom ezt az áldozatot és részese leszek annak az Isten kapcsolatnak, ami Jézusé. Az Ő tökéletesen harmonikus kapcsolatát felkínálja, hogy aki kész rábízni az életét, annak békességet szerezzen. Hogy ami eddig ellenséges volt, az megbéküljön, ott szentség, hibátlanság és feddhetetlenség legyen.

Ezzel pedig az életem alapjaiban változik meg, ellenség helyett Isten gyermeke leszek. Ennek hatását pedig az élet minden területén érezni fogod. Máshogy állsz hozzá Istenhez, az emberekhez, az élethez, a tulajdonodhoz, az értékekhez...Alapjaiban nyugszik meg az élet, hiszen az a teher, amit az ellenségességgel megszűnésével raksz le, radikálisan átalakít mindent. Az ellenséges kapcsolatból apa-fiúi kapcsolat lesz!

ÁMEN.

(Molnár Ambrus)